

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 2Co/622/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1112227495
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 10. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ayše Pružinec - Erenová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2014:1112227495.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ayše Pružinec Erenovej a členov senátu JUDr. Márie Hajdínovej a JUDr. Ondreja Krajča v právnej veci navrhovateľa: N-POWER, s. r. o., IČO: 36 057 436, Pod vinicami 19, Bratislava, zastúpený advokátkou: JUDr. Katarína Neumannová, Šípkova ul. č. 21, Banská Bystrica, adresa na doručovanie: Advokátska kancelária, JUDr. Katarína Neumannová, P. O. BOX 8, 810 06 Bratislava, proti odporcovi: Slovenská republika, zastúpená Úradom pre verejné obstarávanie, Dunajská ul. č. 68, Bratislava, P. O. BOX 58, 820 04 Bratislava 24, o náhradu škody, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I zo dňa 05. mája 2014, č. k. 4C/158/2012 - 258, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa m e n í tak, že odporca je povinný zaplatiť navrhovateľovi istinu 2. 446. 329, 93 eur, do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Odporca je p o v i n n ý zaplatiť navrhovateľovi náhradu trov prvostupňového konania v sume 20 eur a trovy právneho zastúpenia v sume 31. 926, 77 eur, na účet právnej zástupkyne navrhovateľa JUDr. Kataríny Neumannovej, vedený v S. W., Y.. X., číslo účtu: XXXXXXXXXXX/XXXX, do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Odporca je p o v i n n ý zaplatiť navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania v sume 20 eur a trovy právneho zastúpenia v sume 12. 771, 86 eur, na účet právnej zástupkyne navrhovateľa JUDr. Kataríny Neumannovej, vedený v S. W., Y.. X., číslo účtu: XXXXXXXXXXX/XXXX, do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom zamietol návrh navrhovateľa, ktorým sa domáhal uložiť odporcovi povinnosť zaplatiť mu istinu 2. 446. 329, 93 eur, titulom zodpovednosti štátu za škodu, ktorá navrhovateľovi vznikla nezákonným rozhodnutím odporcu. Svoje rozhodnutie odôvodnil právne ust. § 3 ods. 1, 2, § 5 ods. 1, § 6 ods. 1, § 17 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, § 42 ods. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 zák. č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov a vecne nedôvodnosťou podaného návrhu, keďže napriek tomu, že rozhodnutie vydané Úradom pre verejné obstarávanie, ktorým boli námietky navrhovateľa proti vylúčeniu z verejnej súťaže je možné za nezákonné považovať, nakoľko išlo o právoplatné rozhodnutie, ktoré bolo pre nezákonnosť zrušené príslušným orgánom (správnym súdom), konštatujúcim porušenie zákona pri postupe Úradu pre verejné obstarávanie, navrhovateľ v konaní nepreukázal vznik príčinnej súvislosti medzi škodou a týmto nezákonným rozhodnutím, teda základný predpoklad vyvedenia zodpovednosti odporcu za škodu, ako aj podmienok pre priznanie náhrady škody, sa bližšie nezaoberal samotnou škodou a nevyhodnocoval dôkazy s tým súvisiace, pretože pri nesplnení jedného z predpokladov priznania nároku

to nepovažoval za potrebné a hospodárne a preto návrh zamietol. Poukázal na skutočnosť, že na základe Oznámenia a súťažných podkladov bolo verejným obstarávateľom - Banskobystrickej regionálnej správy ciest, a. s. vyhlásené verejné obstarávanie na predmet zákazky "Chemický posypový materiál - dodávka priemyselnej soli a rozmrazovacieho prostriedku na báze chloridu horečnatého" vo Vestníku verejného obstarávania č. 223/2010 zo dňa 23.11.2010, pod značkou 07310-MST a v Úradnom vestníku Európskej únie č. 2010/S 226-345579 zo dňa 20.11.2010 s tým, že verejný obstarávateľ navrhovateľovi listom zo dňa 14.01.2011 oznámil, že je z verejnej súťaže pre nesplnenie podmienok účasti z dôvodu nepredloženia súvah za sledované obdobia vylúčený a Úrad pre verejné obstarávanie o námietkach navrhovateľa proti danému rozhodnutiu rozhodol tak, že rozhodnutím zo dňa 11.03.2011, č. 74-6000/2011-ON-14 námietky navrhovateľa proti vylúčeniu uchádzača z verejnej súťaže zamietol, pričom Krajský súd v Bratislave rozsudkom zo dňa 09.06.2011, č. k. 1S 53/2011-58 uvedené rozhodnutie (Úradu pre verejné obstarávanie č. 74-6000/2011-ON-14 zo dňa 11.03.2011) zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie, ktorý Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom zo dňa 15.12.2011, č. k. 5Sžf 44/2011 potvrdil a následne Úrad pre verejné obstarávanie rozhodnutím zo dňa 14.05.2012, č. 74-6000/2011-ON-14-N nariadil zrušiť predmetnú verejnú súťaž do 30 dní od doručenia tohto rozhodnutia. Súd prvého stupňa v dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že kritériom v súlade so súťažnými podmienkami bola cena a navrhovateľ bol po otvorení obálok s ponukami listom zo dňa 14.01.2011 oboznámený, že je ako uchádzač vylúčený z verejnej súťaže z dôvodu nesplnenia podmienok súťaže, nakoľko nepredložil za sledované obdobia súvahy, ktoré vyžadoval § 27 ods. 1 písm. c) zákona o verejnom obstarávaní s tým, že námietky navrhovateľa boli vyšším správnym orgánom zamietnuté a následne, keď správny súd zrušil zamietajúce rozhodnutie Úradu pre verejné obstarávanie v podstate z dôvodu zmätočnosti a netransparentnosti podmienok účasti vo verejnej súťaži a vec vrátil na ďalšie konanie, sa mala verejná súťaž dostať späť do štádia po otvorení obálok jednotlivých ponúk. Uviedol, že sa v tejto súvislosti stotožnil s argumentáciou odporcu ohľadom jednotlivých štádií verejnej súťaže, ktoré predpokladá zákon, nakoľko ako vyplýva z ustanovení zákona o verejnom obstarávaní, vyhodnocovanie ponúk (v tomto prípade Komisiou) nastáva po otvorení obálok, o ktorom sa spíše zápisnica, pričom Komisia vyhodnotí ponuky z hľadiska splnenia požiadaviek verejného obstarávateľa na predmet zákazky a vylúči ponuky, ktoré nespĺňajú požiadavky na predmet zákazky uvedené v oznámení o vyhlásení verejného obstarávania s tým, že Komisia má zároveň povinnosť (nie možnosť) požiadať uchádzača o vysvetlenie návrhu ceny, pokiaľ ponuka obsahuje neobvykle nízku cenu. Uviedol, že v prípade nepredloženia písomného vysvetlenia uchádzača v stanovenej lehote alebo v prípade nesúladu vysvetlenia s požiadavkou uvedenou v § 42 ods. 2 alebo 3 zákona o verejnom obstarávaní predmetnú ponuku vylúči, na základe čoho súd prvého stupňa dospel k záveru, že Komisia v prvom rade posudzuje ponuky z hľadiska splnenia podmienok verejnej súťaže a až následne skúma ponuku z hľadiska ceny, čo vyplýva z logického výkladu ustanovení, ktoré vo svojom rozhodnutí citoval, keď verejný obstarávateľ, resp. Komisia najprv vylúči ponuky, ktoré nespĺňajú podmienky verejnej súťaže a až po vylúčení takýchto uchádzačov pristupuje k skúmaniu ponúk z hľadiska ceny, resp. z hľadiska neobvykle nízkej ceny. Súd prvého stupňa v dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že argumentácia navrhovateľa, že podmienky a neobvykle nízka cena je jedným a súčasným štádiom procesu vyhodnocovania ponúk, resp., že proces vyhodnocovania ponúk nemá žiadne zákonom predpísané štádiá a ponuky sa v jednom okamihu posudzujú z oboch uvedených hľadísk, nemá žiadnu logiku, nakoľko verejný obstarávateľ postupoval logicky, keď najprv vylúčil ponuky nespĺňajúce podmienky verejnej súťaže (i keď sa neskôr ukázalo, že vylúčenie z tohto dôvodu nebolo dôvodné) a už sa zároveň nezaoberal neobvykle nízkou cenou ponuky navrhovateľa, nakoľko nemal žiadny dôvod zaoberať sa naďalej ponukou z hľadiska jej ceny (a vyzývať uchádzača o vysvetlenie ponuky), keďže dospel k záveru, že ponuka nespĺňa podmienky verejnej súťaže, pričom podľa názoru prvostupňového súdu, týmto postupom iba kopíroval logickú chronológiu vyhodnocovania ponúk uvedenú v zákone. Poukázal na skutočnosť, že z uvedeného potom vyplýva, že pokiaľ by verejná súťaž pokračovala a navrhovateľ by bol ako uchádzač "vrátený" do súťaže na základe rozhodnutia Krajského súdu (pravdepodobne mal súd prvého stupňa na mysli Krajský súd v Bratislave a jeho rozhodnutie zo dňa 09.06.2011, č. k. 1S 53/2011), potvrdeného Najvyšším súdom SR, verejný obstarávateľ, resp. Komisia, by pristúpila k hodnoteniu ponúk (a teda aj ponuky navrhovateľa) z hľadiska ceny a konštatoval, že v danom prípade je odôvodnený predpoklad, že ponuka navrhovateľa by bola predmetom skúmania z dôvodu neobvykle nízkej ceny a to s ohľadom na porovnanie jednotlivých ponúk, v rámci ktorých navrhovateľ predložil ponuku v cene o vyše 1. 000. 000 eur nižšej, ako bola v poradí ďalšia najnižšia cena iného uchádzača. Súd prvého stupňa vo svojom rozhodnutí ďalej uviedol, že práve z uvedeného dôvodu potom v danom prípade absentuje príčinná súvislosť medzi vydaním nezákonného rozhodnutia a vznikom škody, keď príčinná súvislosť musí byť priama a nepretržitá,

avšak v prípade navrhovateľa nemožno konštatovať, že po jeho znovuzaradení do verejnej súťaže by bol automaticky úspešným, teda nemožno konštatovať, že práve nezákonným rozhodnutím odporcu došlo k vzniku škody, keďže na vznik škody by vplývali ďalšie faktory (posudzovanie ponuky z hľadiska ceny a prípadné vylúčenie ponuky z tohto dôvodu).

K námietke navrhovateľa, že argumentácia odporcu vychádzala z ustanovení, ktoré neboli účinné v čase verejnej súťaže, súd prvého stupňa uviedol, že posudzovanie ponúk z hľadiska ceny sa líšilo v predchádzajúcej a novej úprave iba v spôsobe posudzovania ponuky, keď v pôvodnej právnej úprave bola stanovená povinnosť písomného vysvetlenia návrhu ceny a v novej úprave pribudla verejnemu obstarávateľovi aj možnosť pozvania uchádzača na osobnú konzultáciu za účelom vysvetlenia predložených písomných zdôvodnení návrhu ceny, čo samo osebe nemení podstatu procesu vyhodnocovania ponúk. Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil právne ust. § 142 ods. 1 O. s. p. a odporcovi, ktorý mal vo veci plný úspech, nepriznal právo na ich náhradu voči navrhovateľovi, ktorý vo veci úspech nemal, nakoľko odporca si náhradu trov konania neuplatnil a v konaní mu ani žiadne trovy nevznikli.

Proti tomuto rozsudku podal navrhovateľ v zákonnej lehote odvolanie z dôvodu, že napadnuté rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci podľa § 205 ods. 2 písm. f) O. s. p., z dôvodu, že súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností a dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 205 ods. 2 písm. c) a d) O. s. p.) a napokon z dôvodu, že v konaní v zmysle ust. § 205 ods. 2 písm. a) O. s. p. došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 a navrhol napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie alebo zmeniť a jeho návrhu vyhovieť. Namietol, že napadnuté rozhodnutie vychádza zo skutkových zistení a následného nesprávneho právneho posúdenia veci, ktoré hraničí až s nepochopením prvostupňového súdu samotnej problematiky verejného obstarávania, ktorý si tak svoju prácu zjednodušil, keď bez riadneho preskúmania skutkového stavu si osvojil názor odporcu, ktorý prevzal do odôvodnenia svojho rozhodnutia s tým, že aj pri preberaní tohto názoru odporcu sa v dôvodoch svojho rozsudku neustále mýlil. Poukázal na skutočnosť, že súd prvého stupňa odôvodnil svoje rozhodnutie, resp. svoj právny názor vyjadrením odporcu, ktorý sa snažil po celý čas vnútiť prvostupňovému súdu svoj názor o rôznych štádiách verejného obstarávania (v jeho určitej etape), ktoré sa však značne odlišujú aj vo vyjadreniach samotného odporcu. Za zavádzajúci označil záver súdu prvého stupňa v odôvodnení napadnutého rozsudku, že verejná súťaž sa po otvorení obálok jednotlivých ponúk mala dostať späť do štádia po otvorení obálok jednotlivých ponúk, nakoľko k preskúmaniu ponúk už došlo, t.j. opätovné preskúmanie ponúk by sa už nekonalo, keďže súťaž, keby odporca nevydal nezákonné rozhodnutie, sa v žiadnom prípade nebola dostala späť do štádia po otvorení obálok jednotlivých ponúk, nakoľko ponuky už preskúmané boli. Uviedol, že je mylná predstava súdu prvého stupňa, že opätovne by sa tieto ponuky posudzovali, teda aj jeho ponuka s tým, že dané tvrdenie prvostupňového súdu je bez skutkového podkladu a v zákone nemá absolútne oporu. Poukázal na skutočnosť, že samotný verejný obstarávateľ v Oznámení o jeho vylúčení pre nesplnenie podmienok účasti zo dňa 14.01.2011 jednoznačne uviedol, že Komisia na vyhodnotenie ponúk ním predloženú ponuku posúdila, čo znamená, že jeho ponuka, ako aj ostatných uchádzačov už posúdená bola. Navrhovateľ vo svojom odvolaní ďalej uviedol, že súd prvého stupňa sa síce stotožnil s argumentáciou odporcu ohľadom jednotlivých štádií verejnej súťaže, ktoré predpokladá zákon, avšak je nepravdivé tvrdenie prvostupňového súdu, že tie štádiá verejnej súťaže, s ktorými sa stotožnil, zákon predpokladá a preto vec nesprávne právne posúdil. Poukázal na skutočnosť, že aj „štádiá“, tak ako ich popísal odporca vo svojich vyjadreniach zo dňa 27.12.2013 a 17.02.2014 sa odlišujú a menia, navzájom si odporujú s tým, že odporca prispôboval, resp. modifikoval svoje vyjadrenia podľa toho, čo odznelo na pojednávaní a napriek tomu sa súd prvého stupňa s nimi stotožnil. Za chaotické a nemajúce oporu nielen vo vykonanom dokazovaní, ale aj v zákone, označil navrhovateľ popisovanie postupu pri verejnom obstarávaní súdom prvého stupňa v odôvodnení napadnutého rozhodnutia, keď uviedol, že vyhodnocovanie ponúk (v tomto prípade Komisiou) nastáva po otvorení obálok, o ktorom sa spíše zápisnica, pričom Komisia vyhodnotí ponuky z hľadiska splnenia požiadaviek verejného obstarávateľa na predmet zákazky a vylúči ponuky, ktoré nespĺňajú požiadavky na predmet zákazky uvedené v oznámení o vyhlásení verejného obstarávania s tým, že Komisia má zároveň povinnosť (nie možnosť) požiadať uchádzača o vysvetlenie návrhu ceny, pokiaľ ponuka obsahuje neobvykle nízku cenu, na základe čoho súd prvého stupňa vyvodil, že Komisia v prvom rade posudzuje ponuky z hľadiska splnenia podmienok verejnej súťaže a až následne skúma ponuku z hľadiska ceny, keď s poukazom na ustanovenie § 42 zákona o verejnom obstarávaní, v ktorom je stanovený postup, ako má verejný obstarávateľ postupovať pri vyhodnocovaní ponúk a vyplýva z neho, že proces vyhodnocovania ponúk uskutočňuje komisia, ktorá

je zriadená v zmysle § 40 zákona o verejnom obstarávaní, pričom preskúvanie splnenia podmienok účasti vykonáva táto Komisia v rámci vyhodnocovania ponúk, po ich otvorení podľa § 41 zákona o verejnom obstarávaní. Poukázal na skutočnosť, že v rámci vyhodnocovania ponúk je podľa § 42 ods. 2 daná možnosť požiadať uchádzačov o vysvetlenie ponuky a preto nie je pravdou tvrdenie súdu prvého stupňa, že Komisia je povinná požiadať o vysvetlenie s tým, že súd prvého stupňa nesprávne vyložil ustanovenia § 42 ods. 3 až 5, že verejný obstarávateľ mal povinnosť ešte požiadať uchádzačov (a teda aj navrhovateľa, keby nebol vylúčený) o vysvetlenie, v tomto prípade mimoriadne nízkej ceny. Poukázal na skutočnosť, že slovo „ak“ nemožno vykladať ako povinnosť verejného obstarávateľa jednoznačne žiadať vysvetlenie mimoriadne nízkej ceny s tým, že ide o ničím nepodloženú hypotézu, nakoľko v ust. § 42 ods. 2 je výslovne daná „možnosť“ požiadať o vysvetlenie, pod čo následne spadá aj možnosť a nie povinnosť požiadať o vysvetlenie aj prípadnej mimoriadnej nízkej ceny, čo v tomto konkrétnom prípade u navrhovateľa nebolo, keďže cena bola súčasťou jeho ponuky a preto je nesprávne a ničím nepodložené tvrdenie prvostupňového súdu, že išlo o povinnosť požadovať vysvetlenie mimoriadne nízkej ceny s tým, že súd prvého stupňa sa ani vo svojom rozhodnutí s termínom „mimoriadne nízka cena“ nevysporiadal. Navrhovateľ vo svojom odvolaní ďalej uviedol, že súd prvého stupňa napriek tomu, že žiadnymi dôkazmi nedisponoval dospel k názoru, že verejný obstarávateľ postupoval logicky, keď najprv vylúčil ponuky nespĺňajúce podmienky verejnej súťaže (i keď neskôr sa ukázalo, že vylúčenie z tohto dôvodu nebolo dôvodné) a následne sa už nezaoberal neobvykle nízkou cenou ponuky navrhovateľa s tým, že navrhovateľovi nie je zjavné, keďže to z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia nevyplýva, akým dôkazom o tom, že verejný obstarávateľ takto naozaj postupoval, súd prvého stupňa disponoval a uviedol, že ide o jednostranný a ničím nepodložený názor súdu a hypotézu. Poukázal na skutočnosť, že verejný obstarávateľ sa mohol zaoberať a aj sa zaoberal neobvykle nízkou cenou už v čase vylúčenia navrhovateľa z verejnej súťaže, ktoré sa neskôr ukázalo ako protizákonné a následne celý proces vyhodnocovania ponúk bol zavŕšený vyhotovením zápisnice, pričom v nej sa uvádza, okrem iného podľa § 42 ods. 8 písm. c) zoznam vylúčených uchádzačov s uvedením dôvodu ich vylúčenia a aj podľa § 42 ods. 8 písm. d) zoznam vylúčenia ponúk obsahujúcich neobvykle nízku cenu, podľa § 42 ods. 8 písm. e) identifikácia úspešného uchádzača a podľa § 42 ods. 8 písm. f) informácie o vyhodnotení splnenia podmienok účasti, ak ide o verejnú súťaž s tým, že z uvedeného jednoznačne vyplýva, že vyhodnocovanie ponúk je jednotný a ucelený postup, preto nie je možné vôbec brať do úvahy a zaoberať sa štádiami a nejakými procesmi, na ktoré poukázal súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia a to iba z dôvodu, že sa snaží vyvrátiť jednoznačne danú príčinnú súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a vzniknutou škodou na jeho strane. Uviedol, že v tejto verejnej súťaži, z ktorej bol nezákonne vylúčený odmieta akékoľvek pochybnosti, čo by bolo, keby verejný obstarávateľ urobil niečo podľa toho alebo iného ustanovenia zákona a zároveň odmietol akékoľvek špekulácie o tom, či mohol urobiť tak alebo inak, a čo by bolo keby to urobil verejný obstarávateľ inak. Poukázal na skutočnosť, že preskúmanie ponúk sa uskutočnilo v zmysle bodu 24 súťažných podkladov, pričom požiadavkou bolo, aby ponuky zodpovedali požiadavkám uvedeným v oznámení o vyhlásení verejného obstarávania a v súťažných podkladoch a aby obsahovali náležitosti uvedené v bode 16.1.4 až 16.1.8. súťažných podkladov (obsah ponuky), čo vlastne predstavovalo celú ponuku a z ktorých vyplýva, že podľa bodu 16. (obsah ponuky) ponuka uchádzača musela obsahovať, pričom išlo o požiadavky na celú ponuku, zoznam všetkých potvrdení, dokladov a dokumentov, požadované vyhlásenia uchádzačov, všetky dokumenty, doklady a potvrdenia požadované v Oznámení o vyhlásení verejného obstarávania aj v súťažných podkladoch, návrh rámcovej dohody a aj návrh na plnenie kritérií na vyhodnotenie ponúk, čo znamená, že keď Komisia preskúmala ponuky, tak ako boli predložené podľa bodu 24. súťažných podkladov, teda všetky dokumenty, ktoré tvorili ponuku, komisia ich zoradila a vyhodnotila podľa stanoveného kritéria a v súlade s bodom 27. súťažných podkladov. Navrhovateľ poukázal na skutočnosť, že podľa bodu A.3 „Kritérium na hodnotenie ponúk a pravidiel ich uplatnenia“ súťažných podkladov, jediným kritériom na výber najvýhodnejšej ponuky bola cena s DPH s dopravou na miesta určenia, čo znamená, že Komisia už len zoradila ponuky podľa stanoveného kritéria, t.j. ceny a urobila záver - najnižšia cenová ponuka bola úspešná a nakoľko bol z tejto verejnej súťaže protiprávne vylúčený a práve z titulu nezákonného rozhodnutia odporcu, nebola jeho ponuka zaradená späť do súťaže, pričom jeho ponuku, vzhľadom na jediné kritérium - cenu, by musel verejný obstarávateľ vyhodnotiť ako najvýhodnejšiu, keďže jeho cena najvýhodnejšia bola s poukazom aj na Oznámenie o vylúčení pre nesplnenie podmienok účasti zo dňa 14.01.2011, v ktorom je jednoznačne uvedené, že „...komisia na vyhodnotenie ponúk posúdila Vami predloženú ponuku“ z čoho vyplýva, že žiadna iná Komisia sa nezaoberala ponukami ako takými, keďže posudzovala ponuky ako celok. Vytkol súdu prvého stupňa, že sa predloženými dôkazmi, t.j. Oznámením o vyhlásení verejného obstarávania, Súťažnými podkladmi zo dňa 18.11.2010, Oznámením o vylúčení pre nesplnenie podmienok účasti

vôbec nezaoberal a tieto nepreskúmal a za ničím nepodložený záver, ku ktorému dospel prvostupňový súd bez vykonania akéhokoľvek dokazovania, označil navrhovateľ konštatáciu prvostupňového súdu v odôvodnení napadnutého rozsudku, že v danom prípade je odôvodnený predpoklad, že ponuka navrhovateľa by bola predmetom skúmania z dôvodu neobvykle nízkej ceny, a to s ohľadom na porovnanie jednotlivých ponúk, v rámci ktorých navrhovateľ predložil ponuku v cene o vyše 1. 000. 000 eur nižšej, ako bola v poradí ďalšia najnižšia cena iného uchádzača a preto práve z uvedeného dôvodu v danom prípade absentuje príčinná súvislosť medzi vydaním nezákonného rozhodnutia a vznikom škody, keďže príčinná súvislosť musí byť priama a neprerušená s tým, že záver, že ponuka by bola predmetom skúmania z dôvodu neobvykle nízkej ceny je arbitrárny, nakoľko súd prvého stupňa nedisponoval žiadnym dôkazom, či by sa verejný obstarávateľ týmto vôbec zaoberal a súd prvého stupňa vôbec nepreskúmal, že či sa verejný obstarávateľ týmto zaoberal už skôr, v rámci vyhodnocovania ponúk, v čom mu zákon o verejnom obstarávaní vôbec nebráni a umožňuje mu to. Vytkol súd prvého stupňa, že absenciu príčinnej súvislosti vyhodnotil iba z toho dôvodu, že je u neho takýto „odôvodnený predpoklad“ s tým, že podľa jeho názoru, súd nie je oprávnený a spôsobilý robiť takéto „odôvodnené predpoklady“ bez toho, aby vykonal náležité dokazovanie a zároveň porovnávať jednotlivé ponuky ohľadom ich cenovej ponuky. Poukázal na skutočnosť, že uvedené tvrdenie prvostupňového súdu pravdivé nie je, pretože cenová ponuka uchádzača bola v primeraných a obdobných cenových reláciách, v akých sa pohybovala cena chemického posypového materiálu v predošlom období a v akom sa pohybovala cena chemického posypového materiálu vysúťažená v iných verejných súťažiach u iných verejných obstarávateľov s tým, že naopak cenové ponuky ďalších uchádzačov boli nadhodnotené, čo sa dalo preukázať, avšak súd prvého stupňa dokazovanie na preukázanie týchto skutočností nevykonal. Uviedol, že súd prvého stupňa si nezabezpečil, keď už chcel porovnávať, čo však ani jeho oprávnením nie je, výsluch alebo vyjadrenie verejného obstarávateľa ohľadom cien a primeranosti cenovej ponuky navrhovateľa a iné dôkazy, ktoré by boli spôsobilé pre „zamyslenie sa“ súdu nad cenovou ponukou v odôvodnení napadnutého rozsudku a na takýchto nepodložených „odôvodnených predpokladoch“ dospel k záveru o absencii príčinnej súvislosti a vôbec jeho neúspechu v konaní. Uviedol, že príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a vzniknutou škodou na jeho strane nie je ničím prerušená a je jednoznačná s tým, že domnienky a dohady, ktoré sa snažil vytvoriť prvostupňový súd, sú ničím nepodložené tvrdenia, založené na slovíčku „ak by, možno, za predpokladu“, ktoré nemajú žiadnu oporu v zákone s poukazom na skutočnosť, že predložil ponuku, ktorá bola vylúčená nezákonným spôsobom a obsahovala najvýhodnejšiu ponuku - cenu, ktorá bola jediným kritériom. Vytkol súd prvého stupňa, že nevykonal a ani v zápisnici z pojednávania nezaznamenal, že žiadal, aby si súd vyžiadal aspoň písomné stanovisko verejného obstarávateľa k tejto verejnej súťaži a jeho postup, nakoľko nezákonné rozhodnutie odporcu zmarilo verejnému obstarávateľovi uzavrieť zmluvu s navrhovateľom. Navrhovateľ vo svojom odvolaní zároveň upozornil na vady konania uvedené v ust. § 221 ods. 1 písm. f) O. s. p., nakoľko konateľ obchodnej spoločnosti navrhovateľa trval a chcel byť prítomný na pojednávaniach, má trvalé a rozsiahle poškodený sluch, z dôvodu ktorého súd prvého stupňa požiadal o zabezpečenie kvalitného odposluchu pomocou technických prostriedkov, avšak súd prvého stupňa uvedenej požiadavke pozornosť nevenoval, pojednával ďalej, čím mu bola týmto postupom súdu odňatá možnosť konať pred súdom, pretože sudca aj odporca hovorili potichu a rozsiahlo, a právnej zástupkyňi navrhovateľa nebol daný priestor na to, aby mohla navrhovateľovi niečo hlasnejšie povedať, čím mu bolo znemožnené vôbec počuť podstatu argumentov, pochopiť priebeh pojednávania ako celok a zároveň odňatá možnosť kvalitne a erudovane sa vyjadriť, resp. predložiť aj dôkazy, o ktorých má vedomosť.

Odporca vo svojom vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa uviedol, že s tvrdením navrhovateľa, ktorým sa snaží poprieť existenciu jednotlivých štádií verejného obstarávania nesúhlasí a stotožnil sa s argumentáciou súdu prvého stupňa ohľadne existencie štádií verejného obstarávania a o nutnosti postupovať vo verejnom obstarávaní po jednotlivých štádiách a poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 23.08.2012, sp. zn. 5Sžf/114/2009, v ktorom vyslovil právny názor na charakter verejného obstarávania ako prísne formalizovaného procesu, ktorý má presne zákonom stanovené inštitúty, procesné štádia a formu. Uviedol, že proces verejného obstarávania pri použití verejnej súťaže spravidla pozostáva z troch základných procesných štádií, pričom v rámci prvého štádia verejný obstarávateľ vyhodnocuje splnenie podmienok účasti (podľa § 33 zákona o verejnom obstarávaní), t. j. podmienok, ktoré sa vzťahujú na status konkrétneho uchádzača (upravené v § 26 až § 28 zákona o verejnom obstarávaní), ktorých účelom je preveriť status uchádzača, a to z pohľadu plnenia základných zákonných povinností (§ 26 zákona o verejnom obstarávaní), ako napr. riadne platenie daní a odvodov a taktiež preveriť, či je uchádzač z pohľadu jeho finančno-ekonomického postavenia (§ 27 zákona o verejnom obstarávaní) a odbornej a technickej spôsobilosti (§ 28 zákona o verejnom

obstarávaní), schopný realizovať obstarávaný predmet zákazky s tým, že na vyhodnotenie splnenia podmienok účasti uchádzačov alebo záujemcov, môže verejný obstarávateľ podľa § 33 ods. 10 zákona o verejnom obstarávaní zriaďiť komisiu. Uviedol, že v tomto štádiu verejného obstarávania, t. j. v rámci vyhodnocovania splnenia podmienok účasti, môže tiež podľa § 33 ods. 4 verejný obstarávateľ požiadať uchádzača alebo záujemcu o vysvetlenie alebo o doplnenie predložených dokladov a v procese vyhodnocovania splnenia podmienok účasti je verejný obstarávateľ povinný vylúčiť z verejného obstarávania uchádzača alebo záujemcu podľa § 33 ods. 5 zákona o verejnom obstarávaní, ak nesplnil podmienky účasti, predložil neplatné doklady, nepredložil požadované doklady alebo informácie, alebo poskytol nepravdivé informácie alebo skreslené informácie s tým, že z vyhodnotenia splnenia podmienok účasti sa následne vyhotovuje zápisnica, ktorej obsah je upravený v § 33 ods. 8 zákona o verejnom obstarávaní a podľa § 33 ods. 9 zákona o verejnom obstarávaní, verejný obstarávateľ bezodkladne písomne upovedomí uchádzača alebo záujemcu, že bol vylúčený s uvedením dôvodu vylúčenia s poukazom na skutočnosť, že navrhovateľ bol verejným obstarávateľom vylúčený v tomto štádiu verejného obstarávania z dôvodu nesplnenia podmienok účasti podľa § 27 zákona o verejnom obstarávaní, týkajúcich sa finančného a ekonomického postavenia s tým, že ponuka navrhovateľa bola z predmetnej verejnej súťaže vylúčená v prvom štádiu z dôvodu nepredloženia dokladu, ktorý si verejný obstarávateľ stanovil na účely preukázania podmienok účasti a preto do ďalšieho štádia verejného obstarávania nepostúpila a nebola vyhodnocovaná podľa § 42 zákona z čoho vyplýva, že verejný obstarávateľ ďalej ani nemohol skúmať, či ponuka navrhovateľa obsahovala neobvykle nízku cenu, pričom aj v prípade, ak by aj bol navrhovateľ vrátený späť do procesu verejného obstarávania, by to verejného obstarávateľa nevedlo automaticky k uzavretiu zmluvy s navrhovateľom, keďže verejný obstarávateľ by aj ďalej musel vyhodnocovať jeho ponuku z pohľadu požiadaviek na predmet zákazky a z pohľadu, či ponuková cena navrhovateľa nevykazuje znaky neobvykle nízkej ceny a v prípade splnenia podmienok uvedených v § 42 ods. 4, by bol povinný ponuku navrhovateľa vylúčiť, čo preukazuje, že nárok na náhradu škody uplatnený navrhovateľom je výlučne hypotetický. Uviedol, že dané skutočnosti jednoznačne potvrdzujú jeho argumentačnú líniu ohľadom nenaplnenia príčinnej súvislosti na vznik zodpovednosti za škodu štátu za nezákonné rozhodnutie, nakoľko v prípade, ak by navrhovateľ nebol z verejnej súťaže vylúčený, resp. by bol do nej opätovne zaradený, jeho ponuka by ešte musela podliehať procesu hodnotenia v zmysle § 42 zákona o verejnom obstarávaní, a to nielen z hľadiska, či ide o neobvykle nízku cenu, ale aj z hľadiska splnenia požiadaviek na predmet zákazky. Uviedol, že nakoľko právomoc hodnotenia ponuky patrí výlučne komisii verejného obstarávateľa a táto ponuka navrhovateľa nehodnotila a jej prejav vôle nemožno ani predpokladať, autonómne vyhlásenia navrhovateľa o bezchybnosti jeho ponuky možno považovať za irelevantné. Poukázal na § 139 ods. 2 zákona o verejnom obstarávaní, v ktorom sú upravené výroky, ktorými rozhoduje odporca v konaní o námietkach ak zistí, že postupom kontrolovaného bol porušený tento zákon a porušenie mohlo mať zásadný vplyv na výsledok verejného obstarávania a z ktorého vyplýva kladná odpoveď na otázku navrhovateľa v odvolaní adresovaná súdu prvého stupňa, či si to predstavuje tak, že by sa predložené ponuky opätovne posudzovali. Uviedol, že ak odporca v konaní o námietkach zistí, že niektorý úkon verejného obstarávateľa je v rozpore so zákonom o verejnom obstarávaní a tento úkon je možné opätovne vykonať, tak odporca žalovaný úkon v rozpore so zákonom zruší a nariadi verejnému obstarávateľovi tento úkon opätovne vykonať a pokračovať ďalej vo verejnom obstarávaní a to v závislosti od toho, v akom štádiu verejného obstarávania nastal úkon v rozpore so zákonom o verejnom obstarávaní. Poukázal na skutočnosť, že v prípade pravdivosti tvrdení navrhovateľa, že komisia verejného obstarávateľa sa môže „cenou zaoberať hneď po otvorení obálok“ by platilo, že verejní obstarávatelia by vo verejnej súťaži ihneď po otvorení obálok hodnotili ponuky všetkých uchádzačov, t. j. aj tých, ktorí nespĺňajú podmienky účasti a ktorí majú byť vylúčení s tým, že z argumentácie navrhovateľa zároveň ani nevyplýva, kedy by vlastne verejný obstarávateľ mal splnenie podmienok účasti vyhodnocovať. Uviedol, že argumentácii navrhovateľa ohľadom neexistencie jednotlivých štádií v procese zadávania zákazky odporuje napr. aj úprava konania o námietkach, ktorá v zmysle § 138 ods. 2 zákona o verejnom obstarávaní presne stanovuje proti akým skutočnostiam je možné podať námietky a v akých lehotách s tým, že citované ustanovenie § 138 ods. 2 písm. e) a f) pritom *expressis verbis* uvádza vylúčenie uchádzača, záujemcu alebo účastníka a vyhodnotenie ponúk alebo návrhov ako dva rozličné dôvody na podanie námietok, pričom namietanie určitých skutočností v neskoršej fáze verejného obstarávania (napr. podanie námietok proti vylúčeniu uchádzača, v ktorých navrhovateľ namieta znenie súťažných podkladov), zakladá nedostatok aktívnej legitímácie, čo viacnásobne potvrdila aj súdna prax. Odporca poukázal na rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 4S 166/2010, 2S 351/2010 a NS SR sp. zn. 3S6f/47/2010, 2S6f/82/2013 s tým, že po vyhodnotení splnenia podmienok účasti nasleduje štádium vyhodnocovania ponúk (podľa § 42 zákona o verejnom obstarávaní), v rámci ktorého

verejný obstarávateľ podľa § 42 ods. 7 zákona o verejnom obstarávaní hodnotí ponuky uchádzačov, ktorí neboli vylúčení v štádiu vyhodnocovania splnenia podmienok účasti. Uviedol, že podľa § 40 ods. 1 zákona o verejnom obstarávaní, je verejný obstarávateľ povinný na vyhodnotenie ponúk zriadiť najmenej trojčlennú komisiu, ktorá (§ 42 ods. 8) o vyhodnotení ponúk vyhotoví zápisnicu, ktorú podpisujú prítomní členovia komisie, ktorej povinnosťou je vyhodnotiť, či predložená ponuka spĺňa verejným obstarávateľom stanovené požiadavky na predmet obstarávania a taktiež, či predložená ponuková cena nevykazuje znaky neobvykle nízkej ceny a zároveň v tomto štádiu verejného obstarávania môže podľa § 42 ods. 2 zákona o verejnom obstarávaní, komisia písomne požiadať uchádzačov o vysvetlenie ponuky a ak ponuka obsahuje neobvykle nízku cenu, je komisia povinná podľa § 42 ods. 3 písomne zákona o verejnom obstarávaní požiadať uchádzača o vysvetlenie návrhu ceny. Odporca vo svojom odvolaní odcitoval ust. § 42 ods. 1 až 4 zákona o verejnom obstarávaní s tým, že je z nich zrejmé, že zákon upravuje dva odlišné postupy v prípade vysvetľovania, keď v prípade uvedenom v § 42 ods. 2 zákona o verejnom obstarávaní, je upravená možnosť pre komisiu žiadať od uchádzača vysvetlenie ponuky, ak na základe predložených dokladov nie je komisii zrejmé, či ponuka spĺňa požiadavky na predmet zákazky a v tejto časti sa stotožnil s argumentáciou navrhovateľa, že verejnému obstarávateľovi je daná možnosť žiadať vysvetlenie ponuky, avšak nesúhlasil s jeho názorom, že nie je povinnosťou verejného obstarávateľa žiadať vysvetlenie v prípade neobvykle nízkej ceny. Neakceptoval ani argumentáciu navrhovateľa, že tvrdenie súdu prvého stupňa, že ponuka navrhovateľa by bola predmetom skúmania z dôvodu neobvykle nízkej ceny, je ničím nepodložený záver a súd prvého stupňa nemá dôkaz o tom, že verejný obstarávateľ by sa touto skutočnosťou vôbec zaoberal, resp., či sa ňou už nezaoberal skôr v rámci vyhodnocovania ponúk, nakoľko argument súdu prvého stupňa, že ponuka navrhovateľa by bola predmetom vysvetľovania z dôvodu, že obsahuje neobvykle nízku cenu, nemožno považovať za domnienku, ani za ničím nepodložený záver, nakoľko vyplýva zo znenia zákona, ktorý predpokladá aj situáciu, že niektorý uchádzač predloží neobvykle nízku cenu a v takom prípade, zakotvuje pre verejného obstarávateľa povinnosť požiadať uchádzača o vysvetlenie a keďže v predmetnom prípade navrhovateľ predložil ponuku o vyše 1. 000. 000 eur nižšiu, ako bola v poradí ďalšia ponuka, verejný obstarávateľ by bol povinný podľa § 42 ods. 3 zákona o verejnom obstarávaní, písomne požiadať navrhovateľa o vysvetlenie tejto neobvykle nízkej ceny. Odporca vo svojom vyjadrení ďalej uviedol, že neobstojí ani tvrdenie navrhovateľa, že verejný obstarávateľ sa mohol zaoberať neobvykle nízkou cenou navrhovateľa už skôr s poukazom na skutočnosť, že navrhovateľ bol vylúčený v prvom štádiu verejného obstarávania, t. j. v rámci vyhodnocovania splnenia podmienok účasti a preto nebola jeho ponuka postúpená do ďalšieho štádia verejného obstarávania a nebola vyhodnocovaná podľa § 42 zákona o verejnom obstarávaní, nakoľko verejný obstarávateľ nemohol skúmať ponuku navrhovateľa z hľadiska požiadaviek na predmet zákazky, resp., či jeho ponuka obsahovala neobvykle nízku cenu a súd prvého stupňa si preto nepotreboval zaobstarať pre vyslovenie vyššie uvedených tvrdení dôkazy, nakoľko v danom prípade nebolo potrebné skúmať myšlienkové pochody verejného obstarávateľa, resp. predpokladať, ako by asi verejný obstarávateľ v takom prípade postupoval, nakoľko tento postup pre každého verejného obstarávateľa priamo vyplýva z jednotlivých ustanovení zákona o verejnom obstarávaní. Súd prvého stupňa podľa názoru odporcu vychádzal pri posúdení daného skutkového stavu z jednotlivých ustanovení zákona, čo nemožno považovať za domnienky a v tejto súvislosti akcentoval na skutočnosť, že navrhovateľom uplatnený nárok na náhradu škody je výlučne hypotetický. Odporca uviedol, že navrhovateľ v danom prípade nemôže preukázať existenciu právneho nároku na uzavretie zmluvy ako základného predpokladu pre uplatnenie náhrady škody v podobe ušlého zisku, ktorý odvodzuje práve z hypotetickej domnienky, že v prípade jeho nevyhlásenia z predmetnej verejnej súťaže, by s ním verejný obstarávateľ uzavrel zmluvu a preto nie je možné v danom prípade preukázať priamu príčinnú súvislosť medzi škodou a nezákonným rozhodnutím. Nesúhlasil s tvrdením navrhovateľa, že mu postupom prvostupňového súdu bola odňatá možnosť pred súdom konať, nakoľko sa snažil preňho zabezpečiť technicky odposluch, avšak ani po viacerých pokusoch sa to nepodarilo, avšak súd prvého stupňa a aj odporca, boli upozornení na handicap konateľa a uvedenej skutočnosti bolo pojednávanie prispôsobené s tým, že z oboch zápisníc z pojednávania vyplýva, že sám konateľ sa k prejednávanej veci vyjadril a z jeho vyjadrení jasne vyplýva, že mal informácie o obsahu prejednávanej veci, nakoľko reagoval aj na tvrdenia odporcu prednesené na danom pojednávaní a napokon na konanie pred súdom v danej veci splnomocnil právneho zástupcu - advokáta, ktorý sa oboch pojednávanií zúčastnil a na oboch pojednávaniach sa viackrát k prejednávanej veci vyjadril.

Odvolací súd preskúmal vec viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania podľa § 212 ods. 1 O. s. p. v znení účinnom od 01.06.2014, vec prejednal na odvolacom pojednávaní podľa § 214 ods. 1 písm. a) O. s. p., na ktorom v súlade s ust. § 213 ods. 3, 4 O. s. p. vykonal a doplnil dokazovanie výsluchom

účastníkov konania podľa § 131 ods. 1 O. s. p., vylúčením súdneho znalca JUDr. Ing. Miroslava Čipáka podľa § 127 ods. 1 veta druhá O. s. p. a podľa § 129 ods. 1 v spojení s § 211 ods. 2 O. s. p. oboznámením listinných dôkazov, obsahom znaleckého posudku č. 07/2012 zo dňa 18. 07. 2012, súťažnými podkladmi k verejnej súťaži 11/2010, zápisnicou z otvárania ponúk, oznámením o vylúčení pre nesplnenie podmienok zo dňa 14. 01. 2011, rozhodnutím Úradu pre verejné obstarávanie zo dňa 11. 03. 2011, číslo 74-6000/2011-ON-14, rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo dňa 09. 06. 2011, č. k. 1S/53/2011 - 38, rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo dňa 24. 04. 2013, č. k. 2S/174/2012 - 93, rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 15. 12. 2011, sp. zn. 5Sžf/44/2011, písomným vyjadrením odporcu k návrhu zo dňa 02. 11. 2012 a dospel k záveru, že súd prvého stupňa vec nesprávne právne posúdil a na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a preto je potrebné napadnutý rozsudok zmeniť.

V posudzovanej veci sa navrhovateľ domáha náhrady škody, ktorá mu bola spôsobená nezákonným rozhodnutím ústredného orgánu štátnej správy, Úradu pre verejné obstarávanie zo dňa 11. 03. 2011, číslo: 74-6000/2011-ON-14, vydaného v konaní o námietkach podaných navrhovateľom proti jeho vylúčeniu z verejnej súťaže na predmet zákazky „Chemický posypový materiál - dodávka priemyselnej soli a rozmrazovacieho prostriedku na báze chloridu horečnatého“, ktorú vyhlásil verejný obstarávateľ Banskobystrická regionálna správa ciest, a. s. v Úradnom vestníku Európskej únie pod číslom 2010/S 226-345579 dňa 20. 11. 2010 a vo Vestníku verejného obstarávania č. 223/2010 dňa 23. 11. 2010 pod značkou 07310-MST z dôvodu, že navrhovateľ nepredložením súvahy za sledované obdobia, t. j. roky 2007, 2008 a 2009, nesplnil podmienky účasti v tejto verejnej súťaži.

Z obsahu spisu vyplýva, že Krajský súd v Bratislave rozsudkom zo dňa 09. 06. 2011, č. k. 1S/53/2011 - 58 rozhodnutie Úradu pre verejné obstarávanie zo dňa 11. 03. 2011, číslo: 74-6000/2011-ON-14 zrušil a vec vrátil odporcovi na ďalšie konanie a Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom zo dňa 15. decembra 2011, sp. zn. 5Sžf/44/2011 uvedený rozsudok potvrdil. Z odôvodnenia daných súdnych rozhodnutí jednoznačne vyplýva, že postup odporcu, ako verejného obstarávateľa, ktorým vylúčil navrhovateľa z danej verejnej súťaže bol nezákonný.

Podľa § 3 ods. 1 písm. a) zák. č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (účinného v čase vydania predmetného rozhodnutia), štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti toho zákona, pri výkone verejnej moci nezákonným rozhodnutím.

Podľa § 5 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (účinného v čase vydania predmetného rozhodnutia), právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím má účastník konania, ktorému vznikla škoda v dôsledku rozhodnutia vydaného v tomto konaní.

Podľa § 6 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (účinného v čase vydania predmetného rozhodnutia), ak tento zákon neustanovuje inak, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Súd, ktorý rozhoduje o náhrade škody, je viazaný rozhodnutím tohto orgánu.

Podľa § 17 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (účinného v čase vydania predmetného rozhodnutia), uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

Z dikcie citovaných zákonných ustanovení vyplýva, že zodpovednosť je jednou z foriem zodpovednosti štátu bez ohľadu na zavinenie, ktorá je daná vtedy, ak sú súčasne splnené tri základné podmienky, a to existencia škody ako majetkovej ujmy vyjadriteľnej v peniazoch, nezákonné rozhodnutie a príčinná súvislosť medzi škodou a týmto nezákonným rozhodnutím. Ústavným základom uvedenej zodpovednosti je čl. 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (Každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom).

Súd prvého stupňa vec nesprávne právne a skutkovo posúdil, keď dospel v napadnutom rozsudku k záveru, že síce rozhodnutie vydané Úradom pre verejné obstarávanie, ktorým boli námietky navrhovateľa proti vylúčeniu z verejnej súťaže zamietnuté je možné podľa § 6 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z. z. považovať za nezákonné rozhodnutie, keďže bolo zrušené príslušným orgánom (správnym súdom), avšak nakoľko navrhovateľ v konaní nepreukázal príčinnú súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a vznikom škody, je jeho návrh nedôvodný.

Odvolačný súd považuje predovšetkým za potrebné uviesť, že rozhodnutie vydané v konaní o námietkach proti rozhodnutiu odporcu o vylúčení navrhovateľa z verejnej súťaže bolo nezákonné jednoznačne, keďže bolo zrušené rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 1S/53/2011, ktoré je právoplatné, nakoľko Najvyšší súd Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 5Sžf/44/2011 dané rozhodnutie potvrdil a preto predmetom odvolacieho konania ostalo posúdenie právnej a skutkovej otázky, ktorú súd prvého stupňa posúdil nesprávne, či medzi daným nezákonným rozhodnutím a vznikom škody, ktorú si navrhovateľ v konaní uplatnil, existuje príčinná súvislosť, t. j., či je právny nárok navrhovateľ dôvodný.

Vzťah príčinnej súvislosti (kauzálny nexus) medzi nesprávnym úradným postupom a škodou zákon č. 514/2003 Z. z. nevysvetľuje. V právnej teórii sa týmto vzťahom označuje priama väzba javov (objektívnych súvislostí), v rámci ktorého jeden jav (príčina) vyvoláva druhý jav (následok). O vzťah príčinnej súvislosti ide, ak je medzi nezákonným rozhodnutím a škodou vzťah príčiny a následku. Ak bola príčinou vzniku škody iná skutočnosť, zodpovednosť za škodu nenastáva, pričom otázka príčinnej súvislosti nie je otázkou právnou, ide o skutkovú otázku, ktorá môže byť riešená len v konkrétnych súvislostiach; vyriešenie tejto otázky preto nemožno uložiť znalcovi (ten môže poskytnúť len odborné podklady, z ktorých súd pri zisťovaní skutkového stavu veci vychádza). Právnym posúdením je vymedzenie, medzi ako ujmu (ako následkom) a ako skutočnosťou (ako príčinou) tejto ujmy má byť príčinná súvislosť zisťovaná. Pre posúdenie vzniku zodpovednosti za škodu má preto zásadný význam otázka, v čom konkrétne spočíva škoda (majetková ujma), za ktorú je náhrada požadovaná. Práve vo vzťahu medzi konkrétnou ujmu poškodeného (pokiaľ vznikla) a konkrétnym konaním škodcu (ak je protiprávne) sa zisťuje príčinná súvislosť. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba škodu izolovať zo všeobecných súvislostí a skúmať, ktorá príčina ju vyvolala. Pritom nie je rozhodujúce časové hľadisko, ale vecná súvislosť príčiny a následku; časová súvislosť ale napomáha pri posudzovaní vecnej súvislosti. V postupnom slede javov je každá príčina niečím vyvolaná (sama je následkom niečoho) a každý ňou spôsobený následok sa stáva príčinou ďalšieho javu. Zodpovednosť však nemožno robiť závislou na neobmedzenej kauzalite. Atribútom príčinnej súvislosti je totiž „priamosť“ pôsobenia príčiny na následok, pri ktorej príčina priamo (bezprostredne) predchádza následku a vyvoláva ho. Vzťah príčiny a následku musí byť preto priamy, bezprostredný, neprerušovaný; nestačí, ak je iba sprostredkovaný. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba v dôsledku toho skúmať, či v komplexe skutočností prichádzajúcich do úvahy ako (priama) príčina škody existuje skutočnosť, s ktorou zákon spája zodpovednosť za škodu.

Príčinná súvislosť (kauzálny nexus) je podstatným prvkom zodpovednostnej skutkovej podstaty. Vyžaduje sa, aby protiprávne konanie (delikt, nezákonné rozhodnutie, nesprávny úradný postup) a vznik škody boli v logickom slede (nexus = spojenie, súvislosť, sled), teda, aby protiprávne konanie bolo príčinou a vznik škody vrátane jej rozsahu následkom tejto príčiny. Nestačí iba pravdepodobnosť príčinnej súvislosti, či okolnosti nasvedčujúcej jej existencii; príčinnú súvislosť treba vždy preukázať. Rozhodujúca je vecná súvislosť príčiny a následku a túto nemožno riešiť vo všeobecnej rovine, ale vždy v konkrétnych súvislostiach. Príčinou vzniku škody môže byť len také konanie (alebo opomenutie), bez ktorého by škodný následok nevznikol. Základom je úvaha (test *conditio sine qua non* spoločný pre takmer všetky právne systémy Európskej únie), či by škodlivý následok nastal bez konania škodcu. Ak by tomu tak bolo, príčinná súvislosť by daná nebola. Podľa teórie tzv. adekvátnej príčinnej súvislosti, príčinná súvislosť je daná vtedy, ak je škoda podľa všeobecnej povahy, obvyklého chodu vecí a skúseností adekvátnym dôsledkom protiprávneho úkonu. Súčasne však musí byť preukázané, že škoda by bez tejto príčiny nebola nastala a existenciu príčinnej súvislosti zisťuje súd, ktorý so zreteľom na konkrétne okolnosti vyhodnocuje, či tu príčinná súvislosť je alebo nie. Pri riešení otázky príčinnej súvislosti je právnym posúdením veci vymedzenie, medzi akou ujmu (ako následkom) a akou skutočnosťou (ako príčinou) tejto ujmy má byť príčinná súvislosť zisťovaná. Pre posúdenie zodpovednosti za škodu má preto zásadný význam otázka, v čom konkrétne spočíva škoda (majetková ujma), za ktorú je požadovaná náhrada.

Odvolačný súd sa totiž nestotožnil s právnym názorom prvostupňového súdu v napadnutom rozsudku, že medzi nezákonným rozhodnutím odporcu a škodou, ktorú si navrhovateľ v konaní uplatnil, príčinná súvislosť neexistuje argumentujúc tým, že verejná súťaž sa po vylúčení navrhovateľa z nej, t. j. po otvorení obálok s ponukami, opäť dostala do štádia po otváraní obálok jednotlivých ponúk, keď sa v tejto súvislosti stotožnil s argumentáciou odporcu, poukazujúceho aj v priebehu odvolacieho konania na jednotlivé štádiá verejnej súťaže keďže, a v tomto smere sa bolo potrebné absolútne stotožniť s tvrdením navrhovateľa, súd prvého stupňa svoje rozhodnutie odôvodnil výlučne právnymi úvahami odporcu prezentovanými v jeho písomných podaniach alebo na pojednávaniach pred súdom prvého stupňa.

Z obsahu spisu vyplýva, že Banskobystrická regionálna správa ciest, ako obstarávateľská organizácia vyhlásila dňa 18. 11. 2010 verejnú súťaž 11/2010, predmetom ktorej bola nadlimitná zákazka na dodanie tovaru: Chemický posypový materiál - dodávka priemyselnej soli a rozmrazovacieho prostriedku na báze chloridu horečnatého, pričom zo súťažných podkladov, bodu A.3, 1. 1. (kritérium na hodnotenie ponúk a pravidiel ich uplatnenia) jednoznačne vyplýva, že kritériom výberu najvhodnejšej ponuky bola cena s DPH v eur s dopravou na miesta určenia a zároveň, že predložená ponuka uchádzača mala byť hodnotená v celku, tzn. cena za celý predmet zákazky s tým, že na základe ponúkutej ceny mala byť určená víťazná ponuka, ktorou bude ponuka s najnižšou cenou s DPH v eurách.

Zo zápisnice z otvárania ponúk vyplýva, že danej verejnej súťaži sa okrem navrhovateľa zúčastnili ďalší traja uchádzači a zároveň, že ponuka ceny navrhovateľa bola zo všetkých uchádzačov najnižšia (uchádzač č. 1: EUROMAR spol. s r. o. ponúkol cenu s DPH vo výške 8. 753. 640 eur, uchádzač č. 2: NELUX s. r. o. cenu s DPH v sume 8. 678. 134, 50 eur, uchádzač č. 3: LAPERR spol. s r. o. cenu 10. 474. 415, 70 eur a navrhovateľ ponúkol cenu najnižšiu v sume 7. 387. 401 eur), pričom z oznámenia Banskobystrickej regionálnej správy ciest, a. s. zo dňa 14. 01. 2011, číslo BBRSC/02517/2010 o vylúčení navrhovateľa pre nesplnenie podmienok účasti jednoznačne vyplýva, že Komisia na vyhodnotenie ponúk navrhovateľom predloženú ponuku do verejnej súťaže na dodanie tovaru posúdila a dospela k záveru, že navrhovateľ nesplnil podmienky účasti, keďže nepredložil požadované doklady (súvahy za predchádzajúce tri roky, t. j. roky 2007, 2008, 2009) a preto bol z verejnej súťaže vylúčený.

Podľa § 42 ods. 1 zák. č. 25/2006 Z. z. v znení účinnom do 31. marca 2011, vyhodnocovanie ponúk komisiou je neverejné. Komisia vyhodnotí ponuky z hľadiska splnenia požiadaviek verejného obstarávateľa alebo obstarávateľa na predmet zákazky a náležitosti ponuky a vylúči ponuky, ktoré nespĺňajú požiadavky na predmet zákazky uvedené v oznámení o vyhlásení verejného obstarávania alebo v oznámení použitom ako výzva na súťaž a v súťažných podkladoch alebo náležitosti ponuky; ak ide o zákazku v oblasti obrany a bezpečnosti, komisia vyhodnotí ponuky aj z hľadiska požiadaviek na bezpečnosť a ochranu utajovaných skutočností a bezpečnosť dodávok a vylúči ponuky, ktoré nespĺňajú určené požiadavky. Ak verejný obstarávateľ alebo obstarávateľ vyžadoval od uchádzačov zábezpeku, komisia posúdi zloženie zábezpeky a vylúči ponuku uchádzača, ktorý nezložil zábezpeku podľa určených podmienok. Pri vyhodnocovaní ponuky s variantným riešením postupuje podľa § 37 ods. 3.

Podľa § 42 ods. 2 veta prvá zák. č. 25/2006 Z. z. v znení účinnom do 31. marca 2011, komisia môže písomne požiadať uchádzačov o vysvetlenie ponuky.

Podľa § 42 ods. 3 veta prvá zák. č. 25/2006 Z. z. v znení účinnom do 31. marca 2011, ak ponuka obsahuje neobvykle nízku cenu, komisia písomne požiada uchádzača o vysvetlenie návrhu ceny.

Z dikcie citovaných zákonných ustanovení zároveň vyplýva nesprávny právny záver súdu prvého stupňa v odôvodnení napadnutého rozsudku, že povinnosťou komisie podľa zákona o verejnom obstarávaní (§ 42 ods. 2 a 3) a nie možnosťou je požiadať uchádzača o vysvetlenie návrhu ceny v prípade, ak ponuka obsahuje neobvykle nízku cenu, nakoľko z daných zákonných ustanovení jednoznačne vyplýva možnosť komisie požiadať uchádzača najprv o vysvetlenie ponuky a až v prípade, ak ponuka obsahuje neobvykle nízku cenu, komisia uchádzača písomne požiada o vysvetlenie návrhu ceny (§ 42 ods. 3), pričom odvolací súd považuje za nevyhnutné zdôrazniť, že podľa právnej úpravy platnej do 31. 03. 2011, komisia sa už pri otváraní ponúk dňa 21. 12. 2010 (viď zápisnica z otvárania ponúk, č. I. 73 spisu) oboznámila, okrem obchodných mien všetkých uchádzačov, ktorí ponuku predložili aj s ich návrhmi na plnenie kritérií, t. j. už pri otváraní ponúk mala komisia vedomosť o tom, ktorý z uchádzačov predložil

ponuku s najnižšou cenou, ktorá bola jediným kritériom výberu najvhodnejšej ponuky podľa súťažných podkladov, keďže v rámci otvárania ponúk bola informovaná o ponuke ako celku.

Odvolačný súd považuje za nutné uviesť, že navrhovateľ najprv podal verejnému obstarávateľovi žiadosť o nápravu proti vylúčeniu zo súťaže (dňa 24. 01. 2011), ktorý navrhovateľovi oznámením zo dňa 27. 01. 2011 oznámil (§ 51 ods. 5 zákona o verejnom obstarávaní, verejný obstarávateľ alebo ním zriadená komisia vyhodnotí splnenie podmienok účasti podľa § 33. Ponuky uchádzačov, ktorí splnili podmienky účasti, sa vyhodnocujú podľa § 42), že jeho žiadosť o nápravu zamietla, pretože podmienky účasti podľa § 33 ods. 5 písm. c) zákona o verejnom obstarávaní nespĺnil (verejný obstarávateľ vylúči z verejného obstarávateľa uchádzača alebo záujemcu, ak nepredložil požadované doklady alebo informácie) a následne Úrad pre verejné obstarávanie nezákonným rozhodnutím námietky navrhovateľa zamietol z čoho vyplýva, že navrhovateľ nepodal námietky proti podmienkam účasti vo verejnej súťaži, ale námietky proti nezákonnému vylúčeniu zo súťaže.

Za arbitrárny je potrebné považovať názor súdu prvého stupňa, nemajúci žiadnu oporu v dokazovaní, ktoré vykonal, že pokiaľ by verejná súťaž pokračovala a navrhovateľ by bol do súťaže vrátený, komisia by pristúpila k hodnoteniu ponúk z hľadiska ceny a podľa názoru prvostupňového súdu existoval odôvodnený predpoklad, že ponuka navrhovateľa, obsahujúca najnižšiu cenu, o 1. 000. 000 eur nižšiu ako v poradí druhá najnižšia cena iného (víťazného) uchádzača, by bola predmetom skúmania a preto príčinná súvislosť, ktorá musí byť priama a neprerušená, medzi vznikom škody navrhovateľa a nezákonným rozhodnutím odporcu absentuje, nakoľko po jeho prípadnom znovuzaradení do verejnej súťaže by nemusel byť automaticky úspešným, nakoľko na vznik škody by vplývali ďalšie faktory (posudzovanie ponuky z hľadiska ceny, prípadne vylúčenie ponuky z tohto dôvodu).

Podľa judikatúry Európskeho súdneho dvora musia obstarávatelia aplikovať princíp proporcionality vo verejnom obstarávaní, čo znamená, že verejný obstarávateľ má zvoliť postup, ktorý má priaznivejší dopad na uchádzača ako iný postup, ktorý mohol zvoliť, aby splnil ten istý cieľ. Vylúčenie uchádzača je najtvrdší zásah do procesu verejného obstarávania, pretože oberá uchádzača o možnosť zúčastniť sa v súťaži a zužuje hospodársku súťaž. Európske smernice pre verejné obstarávanie a zákon o verejnom obstarávaní vznikli práve preto, aby hospodárska súťaž vo verejnom obstarávaní bola umožnená a prístupná pre všetkých kvalifikovaných záujemcov/uchádzačov, pričom v tomto prípade rozhodnutie odporcu hrubo porušilo hospodársku súťaž vydaním nezákonného rozhodnutia, keď zo súťaže vylúčil uchádzača, ktorý ako zo zápisnice z otvárania ponúk vyplýva, podal ponuku s najnižšou cenou, ktorá bola jediným kritériom danej verejnej súťaže.

V posudzovanej veci bol teda navrhovateľ z verejnej súťaže vylúčený nezákonným rozhodnutím pre nesplnenie podmienok účasti vo verejnej súťaži a preto nebolo možné súhlasiť s teoretickou úvahou prvostupňového súdu, že na úspech navrhovateľa vo verejnej súťaži, by po jeho opätovnom zaradení do súťaže malo vplyv posudzovanie ponuky z hľadiska ceny, prípadne vylúčenie jeho ponuky z tohto dôvodu, navyše keď na preukázanie tohto tvrdenia prvostupňový súd nevykonal absolútne žiadne dokazovanie a z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia nie je ani možné zistiť, aké skutkové zistenie viedlo prvostupňový súd k tejto hypotetickej úvahe.

Neobvykle nízka cena totiž síce v zákone definovaná nie je, avšak je nesporné, že neobvykle nízka ponuková cena má priamu väzbu na skutočný predmet verejnej zákazky, pričom na jej posudzovanie, aká konkrétna ponuková cena ešte je a aká už nie je neobvykle nízkou cenou, nie je možné aplikovať príliš rigorózne pravidlá, keďže by mohli viesť k diskriminácii uchádzačov a k obmedzeniu ponuky a ani príliš mierne kritéria, ktoré by naopak mohli viesť k podávaniu nezodpovedných ponúk. Najvšeobecnejším spôsobom je možné neobvykle nízku cenu definovať ako takú cenu, ktorá z najrôznejších dôvodov vyvoláva dôvodné pochybnosti obstarávateľa, či je uchádzať vôbec schopný mimoriadne nízku ponuku pri realizácii verejnej zákazky dodržať a až v prípade zistenia mimoriadnej nízkej ceny, komisia vyžiada od uchádzača písomné odôvodnenie tej časti jeho ponuky, ktorá je pre výšku ceny ponuky podstatná.

Podľa § 35 ods. 1 písm. a), b) zák. č. 25/2006 Z. z., v znení účinnom do 31. marca 2011, verejný obstarávateľ a obstarávateľ vyhodnocuje ponuky na základe kritérií na vyhodnotenie ponúk. Ponuky sa vyhodnocujú na základe ekonomicky najvýhodnejšej ponuky alebo najnižšej ceny.

Ako už odvolací súd uviedol vyššie, navrhovateľ jednoznačne predložil ponuku s najnižšou cenou na predmet verejnej zákazky, ktorá bola zároveň jediným kritériom výberu najvhodnejšej ponuky podľa súťažných podkladov k danej verejnej súťaži, pričom v žiadnom prípade nie je možné dospieť k záveru, že cena, ktorú navrhovateľ uviedol vo svojej ponuke, spĺňa kritériá mimoriadnej nízkej ceny, keďže je iba o 1. 000. 000 eur nižšia ako cena ponúknutá uchádzačom, s ktorým aj bola po ukončení procesu verejného obstarávania, dňa 31. 03. 2011 uzavretá Rámcová dohoda.

Odvolací súd mal totiž po doplnení dokazovania preukázané listinnými dôkazmi, ktoré navrhovateľ na pojednávaní predložil, že verejný obstarávateľ (Banskobystrická regionálna správa ciest, a. s.) vyhlásil dňa 05. 08. 2009 vo Vestníku č. 149/2009, 04320 - MST verejné obstarávanie na dodávku priemyselnej soli s trvaním zmluvy alebo lehoty ukončenia od 15. 10. 2009 do 31. 03. 2010 (verejná nadlimitná súťaž, predmetom ktorej bol identický predmet zákazky ako v prejednávanej veci) s tým, že v tejto verejnej súťaži predložili uchádzači tieto návrhy: EUROMAR spol. s r. o. cenu s dopravou a DPH 1. 654. 705, 10 eur, druhým uchádzačom bol navrhovateľ tohto konania, ktorý ponúkol cenu s dopravou a DPH vo výške 2. 689. 425, 60 eur, tretí uchádzač NELUX s. r. o. cenu 1. 661. 870, 70 eur a štvrtý uchádzač, LAPERR spol. s r. o. cenu 2. 607. 873, 70 eur s tým, že verejný obstarávateľ s víťazom tejto súťaže dňa 15. 10. 2009, obchodnou spoločnosťou EUROMAR spol. s r. o. uzavrel Kúpnu zmluvu č. 8/2009, predmetom ktorej bola realizácia dielčích dodávok priemyselnej soli. Víťaz tejto verejnej súťaže (obchodná spoločnosť EUROMAR spol. s r. o.) predložila verejnému obstarávateľovi ponuku ceny, z ktorej bezpečne vyplýva, že cena za 1 tonu s dopravou (soľ voľne ložená/3 895 ton) predstavovala sumu 82, 70 eur a cena ponúknutá navrhovateľom vo verejnej súťaži, z ktorej bol nezákonne vylúčený, sumu 107, 10 eur/1 tona za tú istú soľ voľne loženú s dopravou, t. j. navrhovateľ ponúkol o 20 % vyššiu cenu, ako víťaz predchádzajúcej verejnej súťaže, ale najmä o 10 % nižšiu cenu, akú ponúkol víťaz súťaže, z ktorej bol nezákonne vylúčený a preto odvolací súd aj tvrdenia odporcu v podanom odvolaní, že ponuka navrhovateľa by bola predmetom vysvetľovania z dôvodu, že obsahuje neobvykle nízku cenu, posúdil ako zavádzajúce, nakoľko práve odporcovi daný minimálny rozdiel v ponúknutej cene zrejmy byť musel a vzhľadom na výsledok súťaže, predchádzajúcej súťaži, z ktorej bol navrhovateľ vylúčený v rozpore so zákonom, v žiadnom prípade navrhovateľom ponúknutú cenu za neobvykle nízku nebolo možné ani hypoteticky považovať.

Z uvedeného teda jednoznačne vyplýva, že ponuku navrhovateľa predloženú v danej verejnej súťaži nemohol verejný obstarávateľ v žiadnom prípade definovať ako neobvykle nízku cenu, z dôvodu ktorého by bolo možné jeho ponuku zo súťaže vylúčiť a ak by k vylúčeniu aj došlo, verejný obstarávateľ by navrhovateľa nesporne diskriminoval, nakoľko sám si zvolil iba základné kritérium hodnotenia ponúk, a to najnižšiu cenu a preto podľa § 35 ods. 1 písm. a), b) zákona mohol všetky ponuky hodnotiť iba v otázke výšky ceny a na iné vlastnosti ponuky v tejto verejnej súťaži vôbec prihliadať nemohol, keďže úlohou hodnotiacej komisie bolo iba zoradiť ponuky podľa ich ponukovej ceny, od najlacnejšej po najdrahšiu ponuku.

Odvolací súd sa preto stotožnil s tvrdením navrhovateľa, že v prípade, ak by k jeho nezákonnému vylúčeniu zo súťaže nedošlo, odporca by musel s ním uzavrieť rámcovú dohodu, nakoľko iné kritérium posudzovania ponúk v tejto verejnej súťaži zvolené nebolo a preto v priamej a bezprostrednej príčinnej súvislosti s konaním odporcu (vydaním nezákonného rozhodnutia), ktorá bola v konaní bezpečne preukázaná, navrhovateľovi vznikla škoda, keďže je daný priamy, bezprostredný vzťah príčiny a následku medzi vzniknutou škodou navrhovateľa a nezákonným rozhodnutím odporcu.

Navrhovateľ výšku škody, ktorá mu mala vzniknúť v dôsledku vydania rozhodnutia, ktoré bolo v rozpore so zákonom (nezákonné) špecifikoval ako ušlý zisk vo výške 1. 941.705 eur a škodu vo výške 504. 624, 93 eur, ktorú vyčíslil súdny znalec, z odboru ekonómia a manažment, odvetvie účtovníctvo a daňovníctvo v znaleckom posudku č. 07/2012.

Odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že zákon č. 514/2003 Z. z. bližšie nedefinuje pojem škody a ani neupravuje rozsah jej náhrady.

Všeobecná úprava (§ 442 Občianskeho zákonníka) škodu vo všeobecnosti chápe ako ujmu, ktorá a/ nastala v majetkovej sfére poškodeného, b/ je objektívne vyjadriteľná v peniazoch a c/ je napravitel'ná poskytnutím majetkového plnenia, predovšetkým peňažného. Pre posúdenie predmetnej právnej veci

je významné, že škoda, ako predpoklad vzniku zodpovednosti štátu za nezákonné rozhodnutie je daná len vtedy, ak vznikla v príčinnej súvislosti s týmto nezákonným rozhodnutím.

Podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka, každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.

Podľa § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka, uhrádza sa skutočná škoda a to, čo poškodenému ušlo (ušlý zisk).

Z dikcie citovaných zákonných ustanovení teda vyplýva, že škoda ako kategória občianskeho práva sa chápe ako ujma, ktorá nastala v majetkovej sfére poškodeného a je objektívne vyjadriteľná v peniazoch, t. j. všeobecným ekvivalentom a je napravitel'ná poskytnutím majetkového plnenia, teda poskytnutím predovšetkým peňazí. Skutočnou škodou (damnum emergens) sa rozumie ujma, ktorá musí spočívať v zmenšení majetkového stavu poškodeného oproti stavu pred škodnou udalosťou. Podľa ustanovenia odseku 1 sa uhrádza skutočná škoda a ušlý zisk. Ušlý zisk je v podstate ušlým majetkovým prospechom a spočíva v nenastalom zväčšení (rozmnožení) majetku poškodeného, ktoré by bolo možné dôvodne očakávať s ohľadom na pravidelný beh vecí, nebyť škodnej udalosti. Poškodený je povinný vznik škody preukázať, v súdnom konaní ho preto zaťažuje dôkazné bremeno o tom, že škoda vznikla.

Odvolací súd vzhľadom na skutočnosť, že odporca vo svojom písomnom vyjadrení k návrhu zo dňa 02. 11. 2012 namietal, že daný znalecký posudok je rozporuplný a vychádza z nesprávnych a fiktívnych údajov a nie je spôsobilý byť dôkazným prostriedkom s tým, že ušlý zisk navrhovateľovi v dôsledku toho, že nebol verejným obstarávateľom vyhodnotený ako úspešný uchádzač, t.j. v dôsledku toho, že súťaž nevyhral vzniknúť nemohol, nakoľko v posudku je na jednej strane uvedené, že na vyčíslenie ušlého zisku nestačí iba pravdepodobnosť rozmnoženia majetku a na strane druhej, znalec ušlý zisk vyčíslil na základe predpokladaných hodnôt, doplnil dokazovanie výsluchom súdneho znalca na pojednávaní dňa 29. 10. 2014, na ktorom súdny znalec vo svojej výpovedi uviedol, že pri vyčíslení ušlého zisku z dôvodu vylúčenia navrhovateľa z verejnej súťaže 11/2010 v zmysle „Súťažných podkladov, nadlimitnej zákazky na dodanie tovaru: Chemický posypový materiál - dodávka priemyselnej soli a rozmrazovacieho prostriedku na báze chloridu horečnatého, vychádzal zo skutočnosti, že zmluva na dodávku chemického posypového materiálu s účinnosťou od 31. 03. 2011 na obdobie 36 mesiacov, s termínom dodávok tovaru bola od 01. 10. 2011 a keďže išlo o dodávku chemickej soli, využívané v zimných mesiacoch, bolo potrebné dodávky realizovať od 01. 10. do 31. 03, t. j. 6 mesiacov v príslušných rokoch s tým, že ušlý zisk, ktorý navrhovateľovi vznikol predstavuje sumu 107. 872, 50 eur mesačne, ktorá znamenala finančné prostriedky navrhovateľa deponované na jeho úverovom účte, na základe Zmluvy o úvere č. 445 001 8900, uzavretej dňa 20. 05. 2010 medzi navrhovateľom a VOLKSBANK Slovensko, a. s., na sumu 1. 050. 000 eur (kontokorentný úver s výškou úroku od 02. 05. 2011 spolu v sume 6, 25 % p.a.) a za 36 mesiacov, z ktorých je zimné obdobie 6 mesiacov, t. j. spolu 18 mesiacov, predstavuje ušlý zisk sumu 1. 941. 705 eur. Znalec poukázal na skutočnosť, že pri vyčíslení škody, ako ušlého zisku, ktorá predstavuje z účtovného hľadiska stratu majetku, resp. majetkovú ujmu obchodnej spoločnosti vychádzal pri vypracovaní znaleckého posudku zo zmlúv, ktoré už navrhovateľ uzavrel so svojimi objednávateľmi v súlade so súťažnou ponukou obstarávateľa, ako i navrhovateľom predložených predajných alebo ponúknutých cien pre Banskobystrickú regionálnu správu ciest, a. s., a nákupných cien, ktoré mal navrhovateľ so svojimi dodávateľmi tovarov a služieb a s ktorými sa do súťaže hlásil s tým, že vyčíslil ušlý zisk na základe reálnych čísel, ktoré boli dopredu zazmluvnené, pričom na základe výpočtu škody na úrokoch z kontokorentného úveru č. 445 001 8900 pri zohľadnení príjmov z ušlého zisku, predstavovala škoda sumu 112. 164, 93 eur. Súdny znalec zároveň uviedol, že navrhovateľovi vznikla aj škoda, predstavujúca zníženie jeho finančného majetku spôsobená uzavretím Kúpnej zmluvy dňa 01. 12. 2010 s predávajúcou obchodnou spoločnosťou Intersol spol. s r. o. a navrhovateľom ako kupujúcim, z ktorej čl. V bod 5. 4. vyplýva povinnosť navrhovateľa v prípade, ak do jedného mesiaca nezačne s plnením zmluvy, najneskôr do jedného roka od jej podpísania, t. j. do 22. 12. 2011 (odobrať aspoň 5. 000 ton technickej soli), zaplatiť predávajúcemu zmluvnú pokutu vo výške 20 % z celkovej ceny kontraktu, ktorá predstavovala sumu 1. 962. 300 eur, t. j. zmluvná pokuta navrhovateľa predstavovala sumu 392. 460 eur.

Odvolací súd preto dospel k záveru, že navrhovateľovi vznikla škoda v príčinnej súvislosti s nezákonným rozhodnutím odporcu a vo výške, ktorú súdny znalec vo svojom znaleckom posudku vyčíslil, nakoľko navrhovateľ bol povinný splniť podmienky stanovené v súťažných podkladoch, uvedené v bode 16. a v bode B.1 (obchodné podmienky dodania predmetu zákazky), t. j. preukázať splnenie ponuky

„nadiktovanej“ verejným obstarávateľom v súťažných podkladoch, od ktorých sa nemohol odchýliť, ak chcel byť vo verejnej súťaži úspešný a preto napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 220 O. s. p. zmenil tak, že návrhu navrhovateľa vyhovel.

Vzhľadom na zmenu rozhodnutia (§ 220 O. s. p.) bolo potrebné rozhodnúť aj o trovách konania na súde prvého stupňa (§ 224 ods. 2 O. s. p.).

Navrhovateľ bol v odvolacom konaní úspešný a preto mu odvolací súd priznal právo na náhradu trov prvostupňového konania, spočívajúcich v trovách, ktoré mu vznikli zaplatením súdneho poplatku za návrh v sume 20 eur a v trovách, ktoré vznikli na jeho právnom zastúpení podľa § 142 ods. 1 v spojení s § 151 ods. 1 O. s. p., spolu v sume 38. 324, 46 eur za šesť úkonov právnej služby, prevzatie a príprava právneho zastúpenia, návrh na začatie konania zo dňa 24. 08. 2012, písomné podanie na súd zo dňa 28. 11. 2012, účasť na pojednávaní pred súdom prvého stupňa dňa 20. 01. 2014, písomné podanie na súd prvého stupňa zo dňa 02. 05. 2014, účasť na pojednávaní dňa 05. 05. 2014 á 5. 313, 57 eur podľa § 10 ods. 1 vyhl. č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb, 3 á 7, 63 eur režijný paušál v roku 2012 za úkony právnej služby, prevzatie a príprava a právneho zastúpenia (17. 08. 2012), návrh na začatie konania podaný na súd prvého stupňa dňa 24. 08. 2012 a písomné podanie navrhovateľa, doručené súdu prvého stupňa dňa 28. 11. 2012 (3 x 7, 63 eur = 22, 89 eur), 2 á 8, 04 eur režijný paušál v roku 2014 podľa § 16 ods. 3 vyhl. č. 655/2004 Z. z. za dva úkony právnej služby, písomné podanie na súd prvého stupňa dňa 02. 05. 2014 (2 x 8, 04 eur = 16, 08 eur) a účasť na prvostupňovom pojednávaní dňa 05. 05. 2014, + 20 % DPH = 6. 384, 07 eur, spolu v sume 38. 304, 46 eur, (31. 881, 42 eur + 22, 89 eur + 16, 08 eur + 6. 384. 07 eur) a zároveň odporcovi uložil podľa § 149 ods. 1 O. s. p. zaplatiť navrhovateľovi trovy prvostupňového konania na účet jeho právnej zástupkyne, do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Odvolací súd navrhovateľovi nepriznal odmenu za úkon právnej služby, ktorý si uplatnil vo vyčíslení trov konania zo dňa 04. 11. 2014, písomné podanie na súd - vyjadrenie zo dňa 05. 06. 2013 v odvolacom konaní k sp. zn. 5Co/263/2013 á 2. 656, 78 eur, nakoľko v spise sa písomné podanie navrhovateľa z daného dňa nenachádza a zároveň nebolo možné navrhovateľovi priznať ani ním uplatnený a vyčíslený režijný paušál spolu v sume 66, 69 eur, resp. 44, 46 eur za úkony právnej služby v prvostupňovom konaní, ktorý vyčíslil za 9 režijných paušálov á 7, 41 eur, nakoľko v roku 2012 bol režijný paušál vo výške 7, 63 eur a v roku 2014 v sume 8, 04 eur.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 142 ods. 1 v spojení s ust. § 224 ods. 2 a § 151 ods. 1 O. s. p. a navrhovateľovi priznal náhradu trov, ktoré mu v odvolacom konaní vznikli na jeho právnom zastúpení, za dva úkony právnej služby, odvolanie proti napadnutému rozsudku zo dňa 09. 07. 2014 a účasť na pojednávaní pred odvolacím súdom dňa 29. 10. 2014, 2 á 5. 313, 57 eur (2 x 5. 313, 57 eur = 10. 627, 14 eur), 2 á 8, 04 eur režijný paušál v roku 2014 (16, 08 eur), 20 % DPH = 2. 128, 64 eur (10. 627, 14 eur + 16, 08 eur + 2. 128, 64 eur = 12. 771, 86 eur), spolu v sume 12. 771, 86 eur, a za zaplatený súdny poplatok za podané odvolanie v sume 20 eur, a v súlade s ust. § 149 ods. 1 O. s. p. uložil odvolací súd odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi trovy odvolacieho konania na účet jeho právnej zástupkyne, do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.